

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **JUDr. Š.H.**, bývajúceho v B., W. č. X., zastúpeného JUDr. E.L., advokátkou v B., K. č. X., proti žalovanému **P.P., a. s.**, B., L. č. X., zastúpenému JUDr. Š.D., advokátom v B., M. č. X., **o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 19 C 139/2005, o vylúčení sudkyne Krajského súdu v Bratislave z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 6 Co 392/07, takto

r o z h o d o l :

Sudkyňa Krajského súdu v Bratislave A.B. je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. 6 Co 392/07 (vec Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 19 C 139/2005).

O d ô v o d n e n i e :

Predsedníčka senátu Krajského súdu v Bratislave sudkyňa A.B. predložila vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o námietke zaujatosti uplatnenej žalobcom v podaní z 2.6.2008. Z uvedeného podania vyplýva, že na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky došiel podnet na disciplinárne stíhanie predsedníčky senátu Krajského súdu v Bratislave A.B., ktorý žalobca momentálne preveruje ako minister spravodlivosti Slovenskej republiky. Táto skutočnosť by preto mohla spochybníť rozhodovanie uvedenej sudkyne vo veciach sp. zn. 6 Co 392/07 (predložená vec) a 6 Co 64/08.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 16 ods. 1 O.s.p. posudzoval opodstatnenosť námietky zaujatosti z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom

na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaníu veci, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu, sledovanému uvedeným ustanovením, zodpovedá aj právna úprava skutočností, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu a to: 1/ k veci, v rámci ktorého by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo 2/ k účastníkom konania, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo 3/ k zástupcom účastníkov konania, ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod 2/.

Súčasťou základného práva na prejednanie veci pred nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu účastníka súdneho konania, ktorý podal takýto návrh podľa § 15a O.s.p. a vylúčiť označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Tak isto nie je povinnosťou nadriadeného súdu nevyhlúčiť sudcu postupom podľa § 15 O.s.p. v každom konaní, v ktorom vec predloží predseda súdu na rozhodnutie z dôvodu, že nie je dôvod pochybovať o nezaujatosti sudcu.

Obsahom základného práva na prejednanie veci nestranným súdom je iba povinnosť súdu prejednať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie (nevyhlúčenie) sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 27/98 z 25. marca 1998).

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné poukázať na to, že zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku

z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998 a pod.). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranné rozhodovať (II. ÚS 105/01, Sbírka nálezů a usnesení ÚS ČR, sv. 23, nález č. 98, str. 11).

Sudkyňa Krajského súdu v Bratislave A.B. sa k vznesenej námietke zaujatosti vyjadrila tak, že účastníkov konania a ich právnych zástupcov osobne nepozná a necíti sa byť vo veci zaujatá napriek žalobcom zistenej skutočnosti, že bol podaný podnet na začatie jej disciplinárneho stíhania, ktorý tento ako minister spravodlivosti Slovenskej republiky preveruje.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky skutočnosť, že žalobca je ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky, do ktorého kompetencie spadá aj rozhodovanie o tom, či bude akceptovať podnet na začatie disciplinárneho konania voči konajúcej sudkyňi, predsedníčke senátu Krajského súdu v Bratislave A.B., ktorá prejednáva jeho žalobu na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v odvolacom konaní, je objektívne spôsobilá vyvolať pochybnosti o jej nezaujatosti. Na tom nič nemení ani vyjadrenie konajúcej sudkyne, ktorá sa nemusí cítiť byť subjektívne zaujatá. K vylúčeniu vo veci konajúceho sudcu totiž možno dospieť aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o jeho nezaujatosti. Uvedený záver je v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná. V danom prípade by sa preto mohlo objektívne javiť, že sudkyňa Krajského súdu v Bratislave A.B. nemôže vo veci rozhodovať nezaujato.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že uvedená sudkyňa je vylúčená z prejednávania a rozhodovania v danej veci.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. júla 2008

JUDr. Vladimír M a g u r a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: